

Kronika 1969

OBSAH

Štrajk učiteľov vo Svidníku	2
Slávnosti piesní a tancov vo Svidníku	2
Základný kameň pre závod Dukos	2
Dukelské múzeum – otvorenie	3
Oslavy 25. výročia Karpatsko-dukelskej operácie	3
Oslavy 150. výročia narodenia A. Iv. Pavloviča	4
Zásobovanie obyvateľstva	4
Výstavba Svidníka	4

Štrajk učiteľov vo Svidníku

Pod vplyvom niektorých jedincov nacionalistov bola zneužitá v okrese Svidník Matica slovenská a došlo k rozoštvaniu národností slovenskej a ukrajinskej proti sebe. V samotnom Stropkove došlo tak ďaleko, že zo škôl prepúšťali ukrajinských učiteľov. Na druhej strane pod pojmom obranárskej politiky, došlo k zorganizovaniu učiteľského štrajku. Učitelia ukrajinskej národnosti sa dožadovali, aby boli odvolané požiadavky Matice slovenskej, že učitelia ukrajinskej - rusínskej národnosti nemôžu učiť na slovenských školách, kde prešli na vyučovací slovenský jazyk a aby bol odvolaný z funkcie vedúceho odboru školstva ONV nacionalista Ján Cichý.

Štrajku sa zúčastnilo vyše 300 učiteľov z 80 dedín okresu. Dňa 3. januára 1969 bolo vo Svidníku rokovanie za prítomnosti zástupcov Ministerstva školstva. Ústredného výboru odborového zväzu školstva, Krajského národného výboru odboru školstva, člena ÚV KSS súdr. Macinského, predstaviteľov OV KSS, ONV a zástupcov štrajkujúcich učiteľov. Na rokovaní bolo dohodnuté, že štrajk bude len symbolický a učiteľstvo 4. januára 1969 nastúpi na vyučovanie, čo sa aj stalo.

Slávnosti piesní a tancov vo Svidníku

Tradičný festival tohto roku XV. bol jubilejný, bola to nielen prehliadka ľudového umenia Rusínov - Ukrajincov, ale aj manifestáciou družby národov a národnosti v ČSSR.

Tohtoročné slávnosti sa niesli v znamení 25. výročia Slovenského národného povstania, bojov o Duklu a 150. výročia narodenia básnika Alexandra Pavloviča.

Slávnosti sa uskutočnili 21. júna a napriek daždivému počasiu prišli v nedeľu na svidnícky amfiteáter tisícky návštevníkov z celého východného Slovenska. Medzi návštevníkmi nechýbali ani predstavitelia stranických a štátnych orgánov Slovenskej socialistickej republiky, delegácie z USSR, krajanov Ukrajincov z Juhoslávie, Poľska, Kanady a USA.

Pri zahájení slávnosti predseda KZUP súdr. Mindoš prečítal pozdravný list prezidenta republiky armádneho generála Ludvíka Svobodu, v ktorom prvý občan štátu píše:

„Ďakujem Vám za Vaše pozvanie k účasti piesní a tancov, ktoré sa uskutočnia 21.-22. júna 1969 vo Svidníku. Lutujem, že nemôžem sa Vašich slávností zúčastniť a aspoň krátko zdržať sa medzi svojimi priateľmi a v mestách, ktoré sú mi tak blízke. Verím, že sa k Vám znovu prídem pozrieť pri inej vhodnej príležitosti. Srdečne Vás všetkých pozdravujem a tohtoročným slávnostiam piesní a tancov praje plný úspech Váš generál Svoboda.“

Treba povedať, že oslavy sa niesli v dobrej pohode a vyše 30 tisíc návštevníkov bolo plne uspokojených.

Základný kameň pre závod Dukos

Vo Svidníku v deň 25. výročia SNP – 29. augusta 1969 položili základný kameň pre výstavbu nového priemyselného závodu Dukos (Dukelské komunálne služby), v ktorom nájde zamestnanie 600 pracovníkov. Závod vybudujú s nákladom 80 miliónov korún a má byť v prevádzke koncom roku 1971.

Pri tejto príležitosti slávnostného aktu prehovoril predseda MsNV vo Svidníku Jozef Kostík, ktorý zdôraznil, že mesto Svidník zaraďuje sa medzi priemyselne najmenej vyvinuté oblasti v rámci našej celej Československej republiky.

Dukelské múzeum – otvorenie

Vo Svidníku dňa 4. októbra v soboru v odopoludňajších hodinách slávnostne otvorili nové Dukelské múzeum. Na slávnosti sa zúčastnil predseda vlády SSR prof. Dr. Peter Colotka, minister národnej obrany Ing. Martin Džúr a delegácia ÚV ZPB. Prítomné boli aj delegácie armád Varšavskej zmluvy, veteráni druhej svetovej vojny, družobné delegácie so susedských socialistických štátov a tisíce obyvateľov poddukelského kraja. Slávnostný prejav predniesol minister národnej obrany generál - plukovník Martin Džúr, ktorý zdôraznil, že udalosti pred 25 rokmi rozhodujúcim spôsobom ovplyvnili budovanie našej ľudovej armády.

Predseda vlády SSR prof. Dr. Colotka vo svojom prejave povedal, že veľmi rád preberá z rúk ministra do opatery SSR Dukelské múzeum. Po slávnostnom akte P. Colotka a M. Džúr sa zapísali do pamätnej knihy Dukelského múzea.

Oslavy 25. výročia Karpatsko-dukelskej operácie

Oslavy sa začali 5. októbra 1969 v nedeľu predpoludním na Dukle kladením vencov k monumentálnym pomníkom. Za pochodu padlých revolucionárov položila spoločný veniec stranícka a vládna delegácia a prezident republiky arm. generál Ľudovít Svoboda.

Pietny akt zakončil prejavom predseda SNR Ondrej Klokoč. V mene oficiálnej poľskej vojenskej delegácie prehovoril náčelník HPS armády PĽR divízny generál J. Urbanowicz.

Po pietnom akte vydala sa kolóna áut s oficiálnymi delegátmi historickou bojovou cestou Dukla - Dukelský priesmyk, Svidník padlých palebných postavení I. čsl. armádneho zboru v ZSSR v osade Nižný Komárník. Hostia sa zastavili na pripravenej tribúne, aby si vypočuli improvizovanú delostreleckú paľbu.

Manifestačné slávnosti sa konali na slávnostne vyzdobenom amfiteátri vo Svidníku. Prítomná bola čsl. stranícka a vládna delegácia vedená prezidentom ČSSR, ďalej členovia sovietskej vojenskej delegácie na čele s ministrom obrany ZSSR maršalom A. A. Grečkom a delegácie ostatných štátov Varšavskej zmluvy. Manifestačné zhromaždenie otvoril predseda vlády SSR prof. Dr. Peter Colotka. Po ňom sa ujal slova prezident republiky Ľudvík Svoboda. Potleskom a predvolaním Nech žije Sovietsky zväz, privítalo desaťtisíce manifestantov vystúpenie maršala A. A. Grečka, ktorý na záver odovzdal čsl. ľudovej armáde, do rúk ministra M. Dzura, symbol symbolizujúci bojovú družbu armád oboch krajín. Manifestanti prijali búrlivým potleskom oznámenie predsedu vlády SSR P. Colotku a vyznamenaní maršalov ZSSR A. A. Grečku a K. S. Moskalenka titulom Hrdina ČSSR a generál plukovníka A. A. Jepíšová Radom Klementa Gottwalda.

Za statočnosť, obetavosť a podporu bojovým akciám v období dukelskej operácie odovzdal prezident republiky predstaviteľom mesta Svidník Rad Červenej zástavy. Rad Červenej hviezdy odovzdal zástupcom miest a obcí Barwinok, Zindranowa v Poľsku, Stropkovu, Vyšnému a Nižnému Komárníku, Krajnej Poľane, Krajnej Bystrej, Kapišovej, Dobroslave, Nižnej a Vyšnej Pisanej, Čertižnému a Habure. V závere manifestácie, ktorá

vyznela ako symbol nerozbornej družby ČSSR a ZSSR, vystúpil súbor Víta Nejedlého zrodený v dukelských bojoch a súbor sovietskej armády.

Oslavy 150. výročia narodenia A. Iv. Pavloviča

Z príležitosti 150. výročia narodenia básnika a buditeľa Rusínov - Ukrajincov 18. septembra 1969 konali sa oslavy vo Svidníku.

V popoludňajších hodinách bolo slávnostné položenie vencov na hrob A. Iv. Pavloviča za prítomnosti veľkého počtu obyvateľstva školskej mládeže.

Večer v Dome kultúry sa konala výročná akadémia, na ktorej so slávnostným prejavom vystúpil Dr. docent Andrej Šlepecký, kandidát vied. Po slávnostnom prejave bol koncert súboru Makovica a Poddukelského ukrajinského súboru z Prešova.

Zásobovanie obyvateľstva

V tomto roku situácia na vnútornom trhu neuspokojuje dopyt kúpy a zvyšujú sa nedostatky ako v sortimente, tak aj v kvalite, pričom ceny niektorého tovaru sa zvyšujú, zvlášť v tovare dlhodobej spotreby ako nábytok, autá, chladničky a stavebný materiál.

Maloobchodný tovar s porovnaním s obdobím minulého roku vzrástol o 12%, jeho vzrast ovplyvnil peňažné príjmy obyvateľstva.

Zásobovanie obyvateľstva potravinárskymi článkami bolo neuspokojivé. Z potravín bol nedostatok mäsa, najmä bravčového, mäsových výrobkov, zeleniny. U textilného tovaru bol nedostatok posteľnej bielizne, kobercov, dámskeho a pánskeho prádla.

Príčina neuspokojivého zásobovania je, že výroba nestačí pokryť dopyt obyvateľstva. Tento zjav je celoštátny.

Výstavba Svidníka

Aj v tomto roku sa pokračovalo vo výstavbe Svidníka. V rámci investičnej výstavby boli vystavané prvé tri panelové bytovky v priestore pod pamätníkom pri Dukelskom múzeu.

V druhej polovici roku 1969 sa začalo s výstavbou hlavnej ulici – ulici Sovietskych hrdinov.

Pravdivosť údajov uvedených v kronike potvrdzuje predseda MsNV.
(podpis)